

Bryssel den 18.11.2015
COM(2015) 751 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Refit-utvärdering av rådets direktiv 91/477/EG av den 18 juni 1991, ändrad genom direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008, om kontroll av förvärv och innehav av vapen

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Refit-utvärdering av rådets direktiv 91/477/EG av den 18 juni 1991, ändrad genom direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008, om kontroll av förvärv och innehav av vapen

1. Inledning

(1) Rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen antogs den 18 juni 1991¹ och ändrades genom direktiv 2008/51/EG den 21 maj 2008² (nedan kallat *skjutvapendirektivet*).

(2) Enligt artikel 17 i skjutvapendirektivet ska kommissionen senaste den 28 juli 2015 ”överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om den situation som tillämpningen av detta direktiv har resulterat i, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder”. Inför denna rapport genomförde kommissionen en utvärdering genom externa konsulter. Utvärderingen, som slutfördes i december 2014³, innehåller en omfattande genomgång av tillämpningen av direktivet och en analys av resultatet från lagstiftningen utifrån fem huvudkriterier. Utifrån fynden har utvärderarna även tagit fram specifika rekommendationer för förbättring riktade antingen till kommissionen, till myndigheterna i medlemsstaterna, eller båda. Denna utvärdering hänger samman med kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit-programmet)⁴.

(3) Efter att ha slutfört utvärderingen bad kommissionen medlemmarna i den kommitté som fastställts genom artikel 13a i direktivet (nedan kallad *kommittén för skjutvapen*), och som representerar de 28 medlemsstaterna och de fyra EES-länderna⁵ och Efta-länderna⁶, att kommentera utvärderingen och bedöma dess synpunkter och rekommendationer. Ledamöterna gav muntlig återkoppling vid kommitténs möten (den 18 december 2014 och den 25 mars 2015), kompletterad i skrift av några medlemsstater (Belgien, Frankrike, Sverige och Storbritannien).

(4) Den slutliga rapporten från utvärderingen lämnades just innan de allvarliga händelserna i Paris och Köpenhamn i januari 2015. Dessa händelser lyfter fram de angelägna EU-omfattande säkerhetsutmaningar som vi står inför. Vid det möte som kommittén för skjutvapen höll i mars 2015 uppmanade kommissionen representanterna från medlemsstaterna att inte bara kommentera slutsatserna från utvärderingen utan även ta upp sådana eventuella farhågor som utvärderarna inte hade tittat på i tillämpningen av skjutvapendirektivet, som hänger samman med den senaste tidens allvarliga händelseutveckling.

---

¹ EGT L 256, 13.9.1991, s. 51

² EUT L 179, 8.7.2008, s. 5.

³ <http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0514159/>;

<http://bookshop.europa.eu/en/evaluation-of-the-firearms-directive-pbNB0114006/>

⁴ COM(2013) 685 final.

⁵ Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

⁶ Europeiska frihandelssammanslutningen.

⁷ Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

(5) Syftet med denna rapport är att beskriva fynden från utvärderingen, komplettera dem med den hittills mottagna återkopplingen och lägga fram kommissionens kritiska bedömning av resultatet. Rapporten inleds med en kort sammanfattning av bakgrunden och de huvudsakliga bestämmelserna i skjutvapendirektivet. Den presenterar metodiken, resultaten från utvärderingen baserad på de fem utvärderingskriterier (ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet, relevans och europeiskt mervärde) och rekommendationerna från utvärderingen. I rapporten ingår även en kritisk utvärdering av fynden. I rapportens sista del redogörs för vilka initiativ kommissionen bör genomföra för att åtgärda de punkter som utvärderingen lyft fram och som bekräftats genom medlemsstaternas återkoppling.

2. Bakgrund

(6) Skjutvapendirektivet reglerar införskaffande, innehav och kommersiellt utbyte inom EU av civila skjutvapen (t.ex. skjutvapen som används för tävlingsskytte och jakt). Det anger gemensamma minimiregler som medlemsstaterna måste införliva i de nationella vapenlagarna och syftar till att uppnå balans mellan målen för den inre marknaden (dvs. det gränsöverskridande flödet av skjutvapen) och de säkerhetspolitiska målen (dvs. god säkerhet och skydd mot kriminella handlingar och olaglig handel) inom EU.

(7) Direktiv 91/477/EEG utgjorde ursprungligen en kompletterande åtgärd för att färdigställa den inre marknaden. När kontroller av vapeninnehav avskaffades vid EU:s inre gränser blev det nödvändigt att anta verkningfulla regler som gjorde det möjligt att utföra kontroller inom medlemsstaterna. Av den anledningen innehåller direktivet regler om införskaffande och innehav av skjutvapen, och om överföring av skjutvapen mellan medlemsstaterna. Direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att anta strängare bestämmelser än de som föreskrivs i direktivet (artikel 3).

(8) Kommissionen lämnade in en första rapport till Europaparlamentet och rådet år 2000 med en utvärdering av medlemsstaternas tillämpning av direktiv 91/477/EEG⁸. I rapporten angavs att medlemsstaterna och berörda parter hade bedömt att den lagstiftning som skapades genom direktivet totalt sett var tillräcklig. De största problemen i fråga om de nationella tillämpningarna av direktivet var följande: svårigheter med utbytet av uppgifter, de nationella lagstiftningarnas komplexitet och skillnader, administrativa arbetssätt och tillståndsförfaranden, skillnader i klassificeringen av vapen för jakt och tävlingsskytte samt administrativa bördor som drabbar små och medelstora företag. Detta visade att vissa bestämmelser behöver förtydligas (t.ex. definitioner av vissa typer av vapen, särskilt vapen som är obrukbara eller antika) för att direktivet ska tillämpas på ett mer enhetligt sätt.

(9) Denna rapport lades fram samtidigt som kommissionen förhandlade å EU-ländernas vägnar om Förenta Nationernas protokoll om olaglig tillverkning av skjutvapen⁹ (nedan kallat

---

⁸ KOM(2000) 837 slutlig, Kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförande av rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen, Bryssel, 15.12.2000.

⁹ Förenta nationernas protokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, vilket kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

FN:s protokoll om skjutvapen) som hänger samman med Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Protokollet skulle ange nya regler särskilt i fråga om att spåra skjutvapen (dvs. märkning och registrering) och göra skjutvapen obrukbara. I rapporten drogs slutsatsen att kommissionen, med hänsyn till förhandlingarna om FN:s protokoll om skjutvapen och till återkopplingen på direktivet från de berörda parterna, skulle lägga fram lämpliga ändringsförslag.

(10) Efter att FN:s protokoll om skjutvapen trädde i kraft 2005¹⁰ ändrades direktiv 91/477/EG genom direktiv 2008/51/EG för att stärka säkerhetsaspekterna och delvis anpassa direktivet till FN:s protokoll om skjutvapen. Skjutvapendirektivet ingår i ett antal initiativ som tagits på både internationell nivå och EU-nivå för tillämpningen av FN:s protokoll om skjutvapen. De relevanta bestämmelserna har införlivats i den europeiska lagstiftningen genom förordning nr 258/2012¹¹, i vilken det ingår regler för tillåten export, import och transit av icke-militära skjutvapen som kommer från eller är på väg till tredjeländer¹².

(11) De principer som styr EU-kommissionens arbete för att kontrollera och minska de risker som hänger samman med civila skjutvapen finns i den övergripande strategin *Skjutvapen och EU:s inre säkerhet: skydda medborgarna och försvåra olaglig handel*¹³, som lades fram i oktober 2013. I meddelandet föreslogs åtgärder för att öka säkerhetsnivån för EU-medborgarna i fråga om skjutvapen och för att värna om den lagliga marknaden för skjutvapen. Dessutom ingår kommande initiativ om skjutvapen i det nyligen framlagda meddelandet från kommissionen, *Den europeiska säkerhetsagendan*¹⁴. Där understryks behovet att prioritera en gemensam strategi för avaktivering av skjutvapen, förhindrande av återaktivering och användning i kriminella syften. I meddelandet efterlyses även en utvärdering av den befintliga lagstiftningen om skjutvapen 2016 för att göra informationsutbytet effektivare (t.ex. genom att lägga till information om beslagtagna skjutvapen i Europols informationssystem), öka spårbarheten, standardisera märkningar och etablera gemensamma normer för neutralisering av skjutvapen. Efter de tragiska händelserna i Paris den 13 november 2015 har kommissionen beslutat att skynda på utvärderingen av skjutvapendirektivet, som ska antas tillsammans med denna rapport. Denna rapport ger ett underlag som stödjer åtgärderna.

---

¹⁰ FN:s protokoll om skjutvapen ratificerades av kommissionen 2014. Rådets beslut av den 11 februari 2014 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, vilket kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (2014/164/EU). EUT L 89, 23.3.2014, s. 7.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

¹² Förordningens huvudpunkt är principen att överföring av civila skjutvapen mellan medlemsstaterna är tillåtet på villkor att alla inblandade länder är införstådda med detta och ger sitt tillstånd, och att vapnens ursprung är känt.

¹³ COM(2013) 715 final, *Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Skjutvapen och EU:s inre säkerhet: skydda medborgarna och försvåra olaglig handel*.

¹⁴ COM(2015) 185 final, *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: Europeiska säkerhetsagendan*.

3. De viktigaste bestämmelserna i skjutvapendirektivet

(12) Skjutvapendirektivets två huvudsyften är en välfungerande inre marknad och säkrandet av en hög säkerhetsnivå i EU. I direktivet anges minimikrav¹⁵ på två områden, nämligen införskaffande och innehav av skjutvapen för civilt bruk inom EU, samt harmoniserade administrativa åtgärder för överföring av skjutvapen inom EU.

(13) Direktivets omfattning beskrivs i direktivets bilaga I, där de olika kategorierna av skjutvapen, som motsvarar olika tillämpningsområden, beskrivs enligt följande:

- ”Kategori A: Förbjudna skjutvapen – helautomatiska skjutvapen och militära vapen”
- ”Kategori B: Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd – mestadels använda av tävlingsskyttar och jägare”
- ”Kategori C: Skjutvapen som ska anmälas – mestadels använda av jägare”
- ”Kategori D: Andra skjutvapen – främst enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp”

(14) De viktigaste bestämmelserna i skjutvapendirektivet avser följande:

- **Märkning och spårbarhet (artikel 4):** Medlemsstaterna ska säkerställa att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden har märkts och registrerats. I detta syfte ska medlemsstaterna kräva antingen en unik märkning eller upprätthålla alternativa märkningar bestående av en numerisk eller alfanumerisk kod som gör det möjligt att identifiera tillverkningslandet. Märkningen ska sättas på en väsentlig del av skjutvapnet som om den förstördes skulle göra skjutvapnet obrukbart. Det ändrade direktivet inkluderar även bestämmelser om nationella datoriserade register för att göra det enklare att spåra skjutvapen. Dessa register ska innehålla viktig information om alla skjutvapen som är i omlopp i medlemsstaterna, och måste ha tagits i bruk av alla medlemsstater senast den 31 december 2014.
- **Krav för förvärv och innehav av skjutvapen (artikel 5):** Medlemsstaterna ska tillåta förvärv och innehav av skjutvapen endast för personer som har giltiga skäl, och som
  - o har fyllt 18 år; undantag ska dock göras för förvärv (förutom köp) och innehav av skjutvapen avsedda för jakt eller tävlingsskytte, förutsatt att personer under 18 år i detta fall har föräldrarnas tillstånd eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter, och
  - o inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet; om en person har befunnits skyldig till ett uppsåtligt våldsbrott, ska detta anses tala för att sådan fara föreligger.

---

¹⁵ I artikel 3 i skjutvapendirektivet anges att ”[m]edlemsstaterna får i sin lagstiftning anta strängare bestämmelser än vad som föreskrivs i detta direktiv”.

- **Europeiska skjutvapenpasset (artikel 12):** Direktivet har skapat mer flexibla regler för vapen som används för jakt och tävlingsskytte, för att inte hindra dem från att transporteras inom medlemsstaterna. I och med införandet av det europeiska skjutvapenpasset kan jägare med vapen i kategori C och D och tävlingsskyttar med vapen i kategori B, C och D resa till en annan medlemsstat utan att först söka tillstånd från den medlemsstat som man reser till. Det europeiska skjutvapenpasset bör betraktas som det viktigaste dokumentet för jägare och tävlingsskyttar, och medlemsstaterna får inte kräva att en avgift eller kostnad betalas för att skjutvapenpasset ska kunna godtas.
- **Obrukbara skjutvapen (bilaga I, avsnitt III):** Skjutvapendirektivet fastställer minimibegränsningar och inkluderar medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att en behörig myndighet kontrollerar åtgärder för att göra skjutvapen obrukbara. Denna myndighet ska säkerställa att de nationella förfarandena för att göra skjutvapen obrukbara gör vapnen permanent obrukbara. Enligt begäran från medlagstiftarna vid tiden för ändringen, står det i del III punkt a i bilaga I att kommissionen ska utfärda gemensamma normer om standarder och tekniker för att göra skjutvapen obrukbara, för att säkerställa att de skjutvapen som gjorts obrukbara aldrig kan användas på nytt. Tills de gemensamma riktlinjerna om att göra skjutvapen obrukbara har antagits står det medlemsstaterna fritt att tillämpa de mest passande förfarandena i detta hänseende.

(15) I artikel 17 i skjutvapendirektivet anges att kommissionen ska överlämna en rapport senast den 28 juli 2015 om den situation som tillämpningen av direktivet har resulterat i. I enlighet med bestämmelsen i direktivet inledde kommissionen 2014 en tolv månader lång utvärdering för att se hur skjutvapendirektivet och efterföljande ändringar har tillämpats och hur pass väl denna lagstiftning har uppnått de två övergripande syftena – säkerställa att den inre marknaden fungerar som den ska och uppnå en hög säkerhetsnivå inom EU.

4. Utvärderingsmetod

(16) Den årlånga utvärderingen har gjorts med målet att analysera hur målen i direktivet har uppfyllts (en väl fungerande inre marknad och en hög säkerhetsnivå) genom fem utvärderingskriterier:

- Ändamålsenlighet – på vilket sätt har bestämmelserna bidragit till att uppnå direktivets syften?
- Effektivitet – Hur effektiva har de förfaranden och skyldigheter som ålagts genom direktivet varit; har resultaten (fördelarna) uppnåtts till en skälig kostnad?
- Samstämmighet – Har bestämmelserna i direktivet tillämpats på ett konsekvent sätt, hur har nyckeldefinitionerna i direktivet tolkats och hur har direktivet sammantaget överensstämt med annan relevant lagstiftning?
- Relevans – Är bestämmelserna i direktivet relevanta sett till det som krävs för en välfungerande inre marknad och en hög säkerhetsnivå inom EU?

- Mervärde – Vad har EU:s ingripande gett för resultat i jämförelse med nationella lagar och åtgärder?

(17) Utvärderingen täckte alla bestämmelser i direktivet i alla 28 medlemsstaterna, från 1991 och fram till i dag. Dessutom bads utvärderarna att räkna in tidigare undersökningar och initiativ från kommissionen¹⁶, och även två undersökningar som höll på att avslutas under samma tidpunkt om att göra skjutvapen obrukbara, förstöra dem eller märka dem¹⁷ och om kampen mot olagliga vapentransporter inom EU¹⁸.

(18) Analysen genomfördes genom dokumentanalys, en webbundersökning, intervjuer och fyra fallstudier¹⁹ (genomförda i fyra medlemsstater – Belgien, Frankrike, Polen och Tyskland). Utvärderarna kontaktade myndigheter i medlemsstaterna, representanter för vapentillverkare, vapenhandlare och vapenmäklare, användare av skjutvapen (inklusive jägare och tävlingsskyttar), internationella organ, organisationer, forskningsinstitut och andra experter. I webbundersökningen deltog 83 aktörer (34 myndigheter i medlemsstaterna, 28 branschrepresentanter, 16 användare och 5 experter), intervjuerna gjordes med 56 aktörer (23 myndigheter i medlemsstaterna, 16 branschrepresentanter, 9 användare och 8 experter) och 30 aktörer intervjuades för fallstudierna (12 myndigheter i medlemsstaterna, 8 branschrepresentanter, 8 användare och 2 experter).

(19) Redan under utvärderingens första månader flaggade utvärderarna för att det saknades viktiga uppgifter relaterade till både marknads- och säkerhetsaspekter. I fråga om marknaden gjorde de uppgifter som fanns tillgängliga på nationell nivå och EU-nivå normalt inte skillnad mellan civila skjutvapen och militära skjutvapen (vilket därmed gjorde det svårt att isolera uppgifter om civila skjutvapen). Även i de fall där detta var möjligt fanns det inte alltid tillgängliga uppgifter på nationell nivå för medlemsstaten för alla länder (på grund av sekretess), vilket gjorde det omöjligt att titta på produktionstrender över en längre tid. Slutligen gav det största företaget inom branschen inte tillgång till information i någon större utsträckning. I fråga om säkerhetsaspekten var de största problemen att det saknades detaljuppgifter om vilken typ eller kategori av skjutvapen som är i omlopp inom EU, samt om dessa används och transporteras olagligt. Det saknades även jämförbara och detaljerade uppgifter om trender i brott och aktiviteter som omfattar civila skjutvapen på EU-nivå. Det

---

¹⁶ Bland annat omfattas följande: COM(2012) 415, *Eventuella fördelar och nackdelar med en begränsning till två kategorier av skjutvapen (förbjudna eller tillåtna) i syfte att uppnå en bättre fungerande inre marknad för dessa vapen tack vare en eventuell förenkling*. COM(2010) 0404, *The placing on the market of replica firearms*.

¹⁷ *Study to support an Impact Assessment on a possible initiative related to improving rules on deactivation, destruction and marking procedures of firearms in the EU, as well as alarm weapons and replicas*. (<http://www.sipri.org/research/security/europe/publications/study-on-firearms>)

¹⁸ *Study to support an Impact Assessment on options for combatting illicit arms trafficking in the EU*.

¹⁹ Kriterierna för att välja ut medlemsstater till fallstudierna var följande: i) storleken på vapenmarknaden, ii) säkerhetsproblem i medlemsstaten, iii) skjutvapen i andel av befolkningen, och iv) det registrerade antalet stulna eller förlorade skjutvapen.

saknades även uppgifter om hur stor administrativ börda och ytterligare kostnader tillämpningen av en viss bestämmelse hade orsakat.

5. Resultat från utvärderingen

5.1 Utvärderingskriterier

5.1.1 Ändamålsenlighet

(20) Direktivet har bidragit positivt till etablerandet av en välfungerande inre marknad för skjutvapen, vilket var ett av dess syften. Utvärderaren angav dock att direktivet skulle kunna bidra till ytterligare förbättringar. Etableringen av kategorier och relaterade regelsystem gav möjlighet att förhindra potentiella marknadsstörningar i samband med avskaffandet av inre kontroller, som därmed skapade en inre marknad. Sedan 2005²⁰ har handeln inom EU varit relativt stabil. Dock har de olika tolkningarna av bestämmelserna i direktivet begränsat omfattningen av de fördelar som ett ingripande på EU-nivå förväntades ge. Aktörer (branschaktörer och användare) tog upp ett antal farhågor relaterade till specifika problem och bördor i samband med förfaranden, särskilt eftersom det är de som drabbas av informationskostnader för att förstå regler och förfaranden som tillämpas i de andra medlemsstaterna (särskilt vad gäller det europeiska skjutvapenpasset). Även om kommissionen etablerade en kontaktgrupp 2009²¹ för att underlätta informationsutbytet, har de intervjuade aktörerna påpekat att det fortfarande behövs ytterligare förbättringar i utbytet av viktig information mellan medlemsstaterna.

(21) I fråga om säkerhetsaspekten (dvs. skyddet av invånarna och den lagliga marknaden för skjutvapen) har säkerhetsnivån höjts och skyddet mot olaglig handel med skjutvapen och kriminella gärningar förbättrats genom följande åtgärder:

- Krav på myndigheterna i medlemsstaterna att kunna spåra skjutvapen (dvs. datoriserade register) och på vapenhandlare (registrering av samtliga skjutvapentransaktioner) (artikel 4).
- Krav på märkning för tillverkare (i fråga om detta angavs vissa farhågor vad gäller borttagning av märkning) (artikel 4.4).
- Minimikrav för förvärv och innehav av skjutvapen (artikel 5).

Det anses fortfarande finnas utrymme för förbättring i samband med rapporterade fall av omvandling av larmvapen, skjutvapen som har gjorts obrukbara men som återigen tas i bruk, olaglig handel med delar till skjutvapen och tolkningen av ”väsentliga delar”.

(22) Eftersom det saknas heltäckande uppgifter har det varit svårt för utvärderaren att kontrollera hur ändamålsenligt direktivet har fungerat i fråga om säkerhetsmålen. Särskilt det faktum att det saknades en informationsbas med särskilda och detaljerade uppgifter från medlemsstaterna om kriminella gärningar genomförda med lagligt ägda skjutvapen,

---

²⁰ Tidsramen 2005–2013 har använts som referens eftersom EU då redan hade 25 medlemsstater.

²¹ Artikel 13.3 i skjutvapendirektivet anger att en kontaktgrupp ska upprättas.

omarbetade larmvapen och skjutvapen som har gjorts obrukbara men återigen har tagits i bruk gjorde det svårt att göra en kontroll.

5.1.2 Effektivitet

(23) Utvärderingen har identifierat de kostnader som uppstår vid tillämpningen av var och en av direktivets bestämmelser (direkta efterlevnadskostnader, inklusive administrativ börda, och informationskostnader²²) och kartlagt vilka aktörer kostnaderna faller på. Utvärderingen inkluderade inte kostnader som uppstår i samband med tillämpningen av ytterligare krav eller kostnader som orsakas av nationella skillnader i tillämpningen.

(24) För att bedöma om direktivets mål uppnåddes till en skälig kostnad i de fall där det saknas kvantitativa uppgifter om kostnader, tittade utvärderaren på om kostnaderna relaterade till specifika bestämmelser ansågs skäliga utifrån aktörernas bedömning. En sådan kvalitativ utvärdering genomfördes utifrån tre olika kriterier: eftersträvat mål, aktörernas deltagande och kostnadernas art. Utifrån analysen verkar det som att de övergripande resultaten har uppnåtts till en skälig kostnad. Mestadels delas kostnaderna rättvist mellan olika aktörer. Ofullständig harmonisering av direktivet resulterar i indirekta kostnader med negativa effekter i relation till särskilda bestämmelser (och särskilda olika grupper av aktörer), t.ex. europeiska skjutvapenpasset, register över vapenhandlare och vapenmäklare, informationsutbyte, krav vid innehav av skjutvapen, skjutvapen som gjorts obrukbara, spårbarhet och märkning.

(25) Enligt olika branschrepresentanter (tillverkare och nationella organisationer) är den administrativa bördan framför allt relaterad till nationell och byråkratisk ineffektivitet, snarare än till bestämmelserna i direktivet. Exempel på detta är stundtals långa handläggningstider för importtillstånd och exportlicenser för överföringar inom EU samt nationella säkerhetsföreskrifter (t.ex. obligatoriska inspektioner av larmsystem som åläggs vapenhandlaren). Branschrepresentanter bekräftade att dessa administrativa bördor skulle kunna vara ett hinder för rörligheten på marknaden.

(26) Utvärderaren angav sammanfattningsvis att själva direktivet hade lett till ett övergripande resultat som uppnåddes till en skälig kostnad. I de fall där aktörerna har upplevt administrativa bördor och kostnader beror de snarare på de administrativa förfarandena för att tillämpa direktivet på nationell nivå, och en minskning av dessa kostnader skulle innebära en förbättring.

5.1.3 Samstämmighet

(27) Att ett direktiv med minimikrav antogs ledde till vissa skillnader i tillämpning på nationell nivå, vilket påverkade antingen den inre marknaden eller säkerhetsaspekterna.

---

²² Direkta efterlevnadskostnader omfattar alla de förfaranden som behöver genomföras för att tillämpa direktivet på nationell nivå. Administrativa bördor är kostnader som åläggs företag och användare i samband med genomförandet av informationsskyldigheter som ålagts dem genom myndigheternas lagstiftning, samt kostnader för medlemsstaternas myndigheter i samband med tillämpningen av ytterligare förfaranden. Informationskostnader orsakas av skillnaderna i tillämpningen av direktivet, vilket leder till att medlemsstaterna, tillverkarna och användarna måste informeras om de krav som gäller utomlands.

Vad gäller skillnader som påverkar den inre marknaden underströks följande i utvärderingen:

- Avvikelser i tillämpningen av kategorier, särskilt kategorierna C och D, skapar förvirring i det dokument som krävs vid köp av skjutvapen i olika länder, hindrar rörligheten på marknaden för skjutvapen inom Europa och genererar kostnader.
- Skillnader i tillämpningen av bestämmelser relaterade till det europeiska skjutvapenpasset, t.ex. antalet obligatoriska dokument. Detta har haft en negativ effekt, eftersom det gör överföringen av skjutvapen krångligare.

De skillnader i tillämpningen som har påverkat EU-invånarnas säkerhet är följande:

- Skillnader i märkningsstandarder, eftersom detta begränsar möjligheten att spåra skjutvapen eller bekämpa olaglig handel.
- Skillnader i tekniker och standarder för att göra skjutvapen obrukbara samt valet av den myndighet som ska genomföra dessa åtgärder. Den här typen av skillnader orsakar problem eftersom den myndighet eller aktör som är ansvarig för att göra skjutvapen obrukbara eventuellt inte har den nödvändiga tekniska kompetensen, men även för att standarderna i vissa medlemsstater inte anses vara tillräckliga.
- Skillnader i kategoriseringen av vapen i den nationella lagstiftningen orsakar problem i fråga om spårbarhet och brottsbekämpning. Det gäller särskilt när ett föremål som kategoriseras som skjutvapen i en medlemsstat överförs till en medlemsstat där den inte längre kategoriseras som skjutvapen och myndigheterna därmed inte kan fortsätta följa vapnet.
- Skillnaderna i tolkningen av de viktigaste termerna i direktivet (väsentliga delar, vapenmäklare, larmvapen och antika vapen).

Det har dock visat sig att det inte fanns några problem relaterade till kraven vid innehav av skjutvapen och att direktivet har varit till hjälp för att harmonisera dessa krav.

(28) Vad gäller samstämmigheten mellan skjutvapendirektivet och existerande EU-lagstiftning har utvärderingen visat att de största svårigheterna rör FN:s protokoll om skjutvapen. Ändringarna som gjordes 2008 anpassade endast delar av terminologin i direktivet till FN-protokollet. I direktivet upprättas en skillnad mellan väsentliga delar och andra komponenter som inte återfinns i FN-protokollet, där man refererar till ”delar och komponenter”. Dessutom lämnar FN:s protokoll om skjutvapen²³ utrymme för en statlig part att erkänna ett skjutvapen som har gjorts obrukbart som ett skjutvapen i enlighet med de nationella lagarna, och att vidta nödvändiga åtgärder utifrån detta.

5.1.4 Relevans

(29) Utvärderingen kom fram till att sammantaget är skjutvapendirektivet fortfarande fullt relevant för dagens marknadsbehov (dvs. i fråga om det gränsöverskridande flödet av

---

²³ Artikel 9 i FN:s protokoll om skjutvapen.

skjutvapen). De farhågor som har tagits upp av ekonomiska aktörer är framför allt relaterade till olika tillämpningsåtgärder och förfaranden som medlemsstaterna har antagit och som har orsakat ytterligare administrativ börda och kostnader som påverkar det gränsöverskridande flödet av skjutvapen negativt.

(30) I fråga om säkerhetsmålen (t.ex. överträdelser som involverar lagligt ägda skjutvapen, stöld eller förlust av ursprungligen lagligt ägda skjutvapen, omvandling av larmvapen eller skjutvapen som har gjorts obrukbara), sammanfattar utvärderarna att direktivet är relevant i fråga om de flesta säkerhetsriskerna. Utvärderarna har angett några företeelser som bör inkluderas i direktivet eller beskrivas bättre: omvandling av larmvapen, omvandling av halvautomatiska vapen, obrukbara vapen som åter görs brukbara, borttagning av märkning och olagligt bruk av ärvda vapen. Samtliga ger anledningar till oro gällande säkerhetsnivån i medlemsstaterna. Slutligen anges det i utvärderingen att framtida teknologiska utvecklingar, t.ex. nya tekniker (inklusive 3D-utskrifter) och nya försäljningskanaler (t.ex. internet)²⁴ framöver kan komma att påverka direktivets omfattning.

5.1.5 Det europeiska mervärdet

(31) Skjutvapen är en särskild typ av föremål. De flesta säkerhetsfrågor som skjutvapendirektivet försöker hantera är av gränsöverskridande art. En enda medlemsstat som är sårbar för kriminell aktivitet påverkar hela EU (t.ex. vid omvandling av larmvapen). Skillnader i den nationella lagstiftningen är ett hinder för kontroller och polisiärt samarbete mellan medlemsstaterna (t.ex. olika registreringskrav för samma typ av skjutvapen). Sammanfattningsvis konstateras i utvärderingen att de konkreta åtgärder som krävs för att uppnå målen – en hög säkerhetsnivå för EU-invånarna och ett gränsöverskridande flöde av skjutvapen – endast kan vidtas på EU-nivå. Skjutvapendirektivets onekliga mervärde består i etablerandet av ett gemensamt regelverk för regleringen av skjutvapen som inte hade kunnat genomföras genom nationella eller bilaterala interventioner.

(32) Möjligheten att upprätthålla en hög säkerhetsnivå och förbättra den inre marknaden har fungerat tack vare det faktum att direktivet i sig är flexibelt. Direktivet fastställer gemensamma minimikrav samtidigt som det respekterar subsidiaritetsprincipen och ger medlemsstaten möjlighet att anta strängare regler utifrån nationella behov och historik. Dessutom har medlemsstaterna och EU-invånarna fått en garanti på att de allmänna säkerhetsåtgärder som ingår i direktivet och rör skjutvapen som tillverkas och överförs inom Europa är i kraft i samtliga medlemsstater.

(33) De minimiregler som anges av direktivet bidrar även till att den inre marknaden fungerar bättre och att den lagliga marknaden för skjutvapen förstärks. Rörande marknadsaspekten har den största förväntade effekten på EU-nivå (etablerandet av gemensamma kategorier)

---

²⁴ I fråga om näthandel och nya tekniker pekar utvärderingen på internets allt större roll som försäljningskanal för skjutvapen och framtida svårigheter att kontrollera detta. Dock anges det i utvärderingen att den nuvarande ramen är tillräcklig för att hantera den typen av situation.

motverkats av att medlemsstaterna tillämpat reglerna på olika sätt. Dock är det goda resultatet av det europeiska skjutvapenpasset i fråga om stöd för gränsöverskridande rörlighet för jägare och tävlingsskyttar ett exempel på det potentiella mervärdet från samarbete på EU-nivå.

5.2 Rekommendationer

(34) Baserat på resultaten från utvärderingen har utvärderaren tagit fram ett antal rekommendationer, uppdelat i sådant som kräver lagstiftningsåtgärder och sådana som inte gör det.

- **Gemensamma kriterier för omvandling av larmvapen (kräver lagstiftning)**

I utvärderingen underströks det viktiga i att klargöra definitionen av omvandling och kriterierna för definitionen av larmvapen, för att skapa en gemensam förståelse för vilken typ av larmvapen som kan omvandlas och begränsa spridningen av dem som har visat sig vara möjliga att omvandla till fungerande skjutvapen. **Underliggande problem:** Det framkom att omvandling av vapen som ursprungligen använder lös ammunition (larmvapen och signalvapen) till att använda skarp ammunition är ett allvarligt problem i ett stort antal medlemsstater.

- **Harmonisering av normer och teknik för att göra skjutvapen obrukbara (kräver lagstiftning)**

I utvärderingen ingår en rekommendation om att fortsätta det pågående arbetet med att fastställa gemensamma riktlinjer om normer och teknik för att göra skjutvapen obrukbara som även följer bestämmelserna i direktivet, i vilket det ju anges att kommissionen bör ta fram gemensamma riktlinjer för detta. Riktlinjernas omfattning bör utökas så att de även inkluderar regler rörande kraven på innehav, försäljning eller överföring av obrukbara skjutvapen. **Underliggande problem:** Bristen på gemensamma riktlinjer om normer och tekniker för att göra skjutvapen obrukbara är orsak till att skjutvapen som gjorts obrukbara med hänsyn till olika säkerhetskrav är i omlopp och eventuellt kan tas i bruk igen. Bortsett från tekniska normer för att göra skjutvapen obrukbara är kraven för innehav, försäljning och överföring andra viktiga aspekter att ta med i beräkningen. I de flesta medlemsstaterna betraktas obrukbara skjutvapen inte längre som skjutvapen. Därför tas de bort från de officiella registren, vilket gör det omöjligt att spåra dem tillbaka till deras ursprungliga innehavare. Detta trots att dessa vapen fortfarande kan anses vara en säkerhetsrisk och användas för påtryckningar.

- **Harmonisering av reglerna om märkning (kräver lagstiftning)**

I utvärderingen rekommenderas att direktivets nuvarande definition av delar och komponenter anpassas till den definition som ingår i FN:s protokoll om skjutvapen, att det föreslås märkningsnormer på EU-nivå och att direktivet utökas med ett krav på märkning av alla väsentliga delar vid tidpunkten för tillverkning eller import. **Underliggande problem:** Vissa medlemsstater har inte behandlat de väsentliga delarna som skjutvapen, och skyldigheten att endast markera "en väsentlig del" har tolkats på olika sätt, vilket har skapat svårigheter för

brottsbekämpande myndigheter vid spårning av skjutvapen i gränsöverskridande brott. Det kan även komma att förhindra en välfungerande inre marknad, eftersom märkningen eventuellt inte erkänns av alla medlemsstater. Det bör göras en preliminär djupanalys av vilka delar till skjutvapen som regleras och märks i medlemsstaterna. Man bör även på EU-nivå ta upp skillnaderna mellan definitionen av ”väsentliga delar” i skjutvapendirektivet och ”delar och komponenter” i FN-protokollet, för att utvärdera om det behöver göras en ändring av definitionerna i direktivet.

- **Öppenhet och tillgång till nationella regler för tillämpning av direktivet (kräver ingen lagstiftning)**

I utvärderingen rekommenderas att alla intresserade aktörer på ett bättre sätt ska ha tillgång på EU-nivå till sådan information som samlas in på nationell nivå (t.ex. genom att skapa en databas som samlar information om befintlig lagstiftning och krav i de 28 medlemsstaterna), särskilt sett till de informationskostnader som annars kan uppstå för små och medelstora företag. **Underliggande problem:** Skillnader vid tillämpningen är orsak till långsammare överföring av skjutvapen inom EU, informationskostnader (särskilt för små och medelstora företag) och bördor på grund av skillnader i de olika administrativa förfarandena.

- **Gemensamt system för klassificering av skjutvapen för jakt och tävlingsskytte och förtydligande av reglerna för det europeiska skjutvapenpasset (kräver ingen lagstiftning)**

I utvärderingen rekommenderas att regler som gäller det europeiska skjutvapenpasset definieras ytterligare på EU-nivå (t.ex. i fråga om antalet ytterligare dokument som de nationella myndigheterna kräver eller antalet skjutvapen som kan inkluderas i skjutvapenpasset). **Underliggande problem:** Klassificeringen av de skjutvapen som normalt används för dessa aktiviteter varierar i olika medlemsstater (med andra ord kan skjutvapen som normalt används för tävlingsskytte vara förbjudna i vissa medlemsstater). Även restriktiva tolkningar av vissa regler som hänger samman med skjutvapenpasset kan orsaka problem.

- **Djupanalys av nyckelfrågor (kräver ingen lagstiftning)**

I utvärderingen rekommenderas en djupanalys av vissa specifika punkter i direktivet som i utvärderingen visade sig vara problematiska: 1) ytterligare harmonisering av kraven i samband med innehav av skjutvapen 2) tolkning av termen vapenmäklare 3) utvärdering av reglerna som tillämpas för halvautomatiska vapen och utvärdering av deras skadenivå (sett till det faktum att de kan omvandlas till automatvapen). **Underliggande problem:** 1) Krav för innehav av skjutvapen: utvärderarna noterade en stegvis nationell anpassning i medlemsstaterna mot gemensamma och mer detaljerade krav än de som anges i direktivet. 2) Termen vapenmäklare: inkonsekvens i definitionen av termen kan orsaka risker. 3) Halvautomatiska vapen: ett antal medlemsstater har understrukit riskerna i samband med omvandlingen av halvautomatiska vapen till automatvapen.

- **Förbättrad kunskap om ny teknik (kräver ingen lagstiftning)**

I utvärderingen rekommenderas ytterligare åtgärder för att underlätta kunskapsdelandet mellan medlemsstaterna om utvecklingen på marknaden för skjutvapen och olaglig handel med dessa (t.ex. webbmarknaden för skjutvapen, delar till skjutvapen och andra vapen), och den effekt som ny teknik (3D-utskrifter) kan ha för kontroll och spårning av vapen.

Underliggande problem: Nya tekniska utmaningar innebär en svårighet för brottsbekämpande myndigheter att spåra och upptäcka skjutvapen eller skjutvapenkomponenter i medlemsstaterna och kommer antagligen att leda till svårigheter vid spårning och kontroll av framtida överföringar av skjutvapen.

- **Förbättrad insamling av uppgifter (kräver ingen lagstiftning)**

I utvärderingen rekommenderas att insamlingen av uppgifter förbättras för att skapa en täckande informationsbas för civila skjutvapen och brottslig verksamhet där sådana har använts, för att stödja kommande beslutsprocedurer på EU-nivå. **Underliggande problem:** Bristen på detaljerad och omfattande information är ett av de största hindren för evidensbaserade strategier inom politiken.

6. Kritisk utvärdering och återkoppling från kommittén för skjutvapen

(35) Utvärderingen motsvarade de utvärderingsfrågor som kommissionen angav, och analysen baserades på en grundlig genomgång av de insamlade uppgifterna. Sett ur ett kvalitetsperspektiv var dock de uppgifter som fanns tillgängliga via officiell statistik inte tillräckliga. Det finns en tydlig brist på tillgänglig information i säkerhetsfrågor (t.ex. uppgifter om brott som inte är uppdelade per kategori av skjutvapen, begränsade distinktioner mellan lagliga och olagliga skjutvapen som används i brott, begränsade uppgifter om produktionen av civila skjutvapen per medlemsstat m.m.), samt osäker information om marknadsstrukturen för civila skjutvapen (dvs. produktion, import och export av civila skjutvapen, information om anställda och omsättning för företag i branschen). Det saknas uppgifter om beräknade kostnader och administrativa bördor för tillämpningen av specifika bestämmelser.

(36) Utvärderarna kompenserade bristen på aggregerade uppgifter och statistik om civila skjutvapen på EU-nivå genom att kontakta nationella branschorganisationer och via intervjuer samla in den information som saknades. Information från olika källor gav utvärderarna möjlighet att dubbelkontrollera informationens kvalitet och pålitlighet.

(37) För att bättre kunna sammanställa ett yttrande om betydelsen av resultaten och rekommendationerna från utvärderingen uppmanade kommissionen ledamöterna i kommittén för skjutvapen (sammansatt av representanter från 28 medlemsstater och fyra EES- och Eftaländer) att kommentera dessa. Resultatet från utvärderingen lades fram för ledamöterna vid kommitténs möte den 18 december 2014. Vid detta tillfälle kom representanterna från medlemsstaterna fram till att sammantaget var rekommendationerna bra. Efter de dramatiska händelserna i januari 2015 uttryckte medlemsstaterna mer utförliga åsikter om utvärderingens rekommendationer vid ett kommittémöte den 25 mars 2015. Medlemsstaterna angav hur pass

brådskande och relevant de ansåg var och en av rekommendationerna vara. Dessutom kompletterade några medlemsstater (Frankrike, Storbritannien, Sverige och Belgien) den muntliga återkopplingen med skriftliga kommentarer.

(38) Den information som har samlats in från medlemsstaterna visar följande:

- Ett stort antal medlemsstater var överens om att de högst prioriterade rekommendationerna är i) gemensamma kriterier för **omvandling av larmvapen**, ii) harmoniserade normer och regler om att **göra skjutvapen obrukbara**, och iii) harmoniserade regler om **märkning**. Enligt det största antalet medlemsstater kräver dessa frågor en revidering av direktivet. Ett antal medlemsstater underströk hur viktigt det är att fortsätta det pågående arbetet med de riktlinjer om att göra skjutvapen obrukbara som föreskrivs genom direktivet.
- De flesta medlemsstaterna ansåg att följande rekommendationer skulle tas i beaktande, men att prioritetsgraden var medel eller låg: i) mer öppenhet och tillgång till nationella regler för tillämpning av direktivet, ii) förbättrad kunskap om ny teknik, och iii) effektivare insamling av uppgifter.
- I fråga om rekommendationerna för **driftskompatibilitet** mellan de dataregister som har skapats på nationell nivå hade medlemsstaterna olika åsikter. Ett antal medlemsstater anser att en av de viktigaste frågorna är möjligheten att spåra skjutvapen och därför skulle samordning av de nationella dataregistren kunna vara polis och nationella myndigheter till hjälp genom informationsdelning. Å andra sidan underströk ett antal medlemsstater att samordning av registren skulle kunna resultera i mycket arbete som inte nödvändigtvis leder till något positivt på grund av inkompatibla it-system eller tekniska svårigheter, eller – framför allt – på grund av offentlighetsprinciper och regler gällande utbyte av personuppgifter. Medlemsstaterna föreslog en försiktig balansgång mellan kostnader och administrativ börda gentemot de eventuella fördelarna från samverkan. Det första steget bör bli att analysera vilken typ av information som behöver utbytas och att därefter titta på hur detta kan göras.
- Medlemsstaterna hade ingen gemensam åsikt gällande rekommendationen att komma överens om ett gemensamt förhållningssätt för klassificeringen av jakt- och sportvapen och förtydliga reglerna kring det europeiska vapenpasset. Vissa medlemsstater ansåg att det inte skulle vara ett problem att höja antalet vapen som får registreras i det europeiska vapenpasset, men att länderna fortfarande bör vara fria att be om ytterligare dokument. Andra medlemsstater ansåg att bristen på information i det europeiska vapenpasset är ett problem. En medlemsstat underströk särskilt behovet att bättre informera jägare som besöker andra medlemsstater om hur det europeiska vapenpasset ska användas. Endast ett fåtal medlemsstater föreslog att man skulle se över direktivet för att harmonisera skjutvapenkategorierna.
- Medlemsstaterna hade olika åsikter även om rekommendationen att undersöka frågor som t.ex. krav på innehav, definitionen av vapenmäklare och omvandling av vapen.

Många medlemsstater verkade överens om att det finns ett behov att definiera termerna vapenmäklare, komponenter och delar på ett bättre sätt (och vid behov se över direktivet på de här punkterna), och diskutera omvandlingen av halvautomatiska vapen till automatvapen (och vice versa). Dock var det bara ett fåtal medlemsstater som lyfte behovet att se över de nuvarande kraven vid vapeninnehav.

- Ett betydande antal medlemsstater ansåg även att vissa definitioner (vapenhandlare, väsentliga komponenter av skjutvapen och replikvapen) behöver förtydligas.

(39) Med grund i utvärderarens arbete och återkopplingen från medlemsstaterna instämmer kommissionen i resultatet från utvärderingen. Kommissionen anser även att rekommendationerna är rättfärdigade och relevanta, även om vissa av dem kräver mer akuta åtgärder än andra. Vissa rekommendationer (t.ex. märkning av skjutvapnets samtliga delar och samordnade dataregister) kan få en betydande effekt i form av kostnader även för tillverkare och vapenhandlare (särskilt små och medelstora företag), varför ytterligare undersökningar och eventuella förstudier (t.ex. rörande samordningen av dataregister) kan behöva göras.

7. Nästa steg

(40) Studien visar att skjutvapendirektivet har bidragit på ett positivt sätt till en välfungerande inre marknad genom att stödja gränsöverskridande flöden av skjutvapen och bibehålla höga säkerhetsnivåer, det ger ett europeiskt mervärde och är relevant.

(41) Det återstår dock några hinder som riskerar att leda till direktivet inte ger tänkt resultat. I utvärderingen och under diskussionerna med medlemsstaterna har särskilt följande kritiska frågor kommit upp för vidare åtgärder: a) omvandling av vapen som använder lös ammunition (t.ex. larmvapen) till verkliga skjutvapen, b) tydligare krav för märkning av skjutvapen (för att möjliggöra spårning), c) gemensamma och strängare riktlinjer för att göra skjutvapen obrukbara, d) tydligare definitioner, e) undersökning av försäljningsformer på internet, f) effektivare och förbättrade nationella register för dataöverföring och undersöka möjligheterna att samordna registren, samt g) förbättrade förfaranden vid insamling av uppgifter om civila skjutvapen och brott där sådana har använts, som stöd till framtida korrekta beslutsförfaranden på EU-nivå.

(42) I och med att arbetet på de gemensamma riktlinjerna och normerna för att göra skjutvapen obrukbara redan har kommit en god bit på vägen, har kommissionen beslutat att tidigarelägga översynen av direktivet med hänsyn till effekten av terroristattacker i Paris den 13 november, de tidigare attackerna och skjutningarna i Paris och Köpenhamn samt incidenten ombord på ett tåg från Amsterdam till Paris. Kommissionen har därför beslutat att tillsammans med denna rapport lägga fram en översyn av direktivet baserat på de hitintills insamlade bevisen och med hänsyn till riktlinjerna för bättre lagstiftning.

(43) I linje med kommissionens meddelande *Den europeiska säkerhetsagendan*²⁵, som var ett svar på EU-ministrarnas gemensamma uttalande från Riga²⁶ och förklaringen från

---

²⁵ COM(2015) 185 final.

inrikesministrarna av den 29 augusti 2015, har förslaget som kommer med denna rapport som syfte att förstärka den existerande lagstiftningen om skjutvapen, göra informationsutbytet effektivare, diskutera olaglig handel och obrukbara skjutvapen som åter tas i bruk, förbättra normerna för märkning för att lättare kunna spåra skjutvapen och, slutligen, se över hur frågor gällande omvandling av vapen eller vapen för lös ammunition (t.ex. larmvapen), ska hanteras.

---

²⁶ Gemensamt uttalande efter det informella mötet mellan ministrarna för rättsliga och inrikes frågor i Riga den 29 och 30 januari.